

УНІФІКАЦІЯ КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ ЯК ФАКТОР ОПТИМІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Під критеріями ми розуміємо ті якості явища, які відбивають його суттєві характеристики і саме тому підлягають оцінці. Чітко визначені критерії оцінки результатів контролю сприяють конкретному визначенню рівня набутих студентами знань, навичок та вмінь, передбачених навчальною програмою, сприяють дійсно творчому ставленню до дидактичного процесу, розвивають розумові здібності, формують мотивацію студента і сприяють досягненню успіхів у навчально-пізнавальній та майбутній професійній діяльності.

Критерії оцінки практично визначають зміст і перебіг навчально-пізнавальної діяльності студентів і безпосередньо встановлюють її результативність. У сучасній теорії навчання ця проблема стає однією зі стрижневих. Критерії оцінки ще не обґрунтовані глибоко і всебічно, тому ця сфера дидактики страждає на суб'єктивізм.

Необхідність уніфікації оцінювання знань зумовлена, на наш погляд, такими чинниками, як:

1. Зведення до мінімуму фактору суб'єктивізму при оцінюванні знань студентів кожним окремим викладачем.
2. Полегшення та прискорення власне процесу оцінювання, уникаючи при цьому формалізму викладача.
3. Чітке розуміння самими студентами, за якими саме критеріями оцінюють їх знання.

Найголовніше — будь-яка оцінка має бути об'єктивною, справедливою, обґрунтованою і зрозумілою. Саме тому метою нашої уніфікованої системи критеріїв оцінювання була можливість обґрунтування кожної оцінки і легкість доведення її до розуміння студента.

Завдяки специфіці дисциплін, які викладаються нашою кафедрою, викладачі можуть безпосередньо вивчати досвід європейських та північно-американських університетів. Ретельно проаналізувавши їх досвід та враховуючи здобутки українських педагогів, колектив кафедри розробляє свою власну гнучку систему критеріїв оцінювання знань, яка базується на 4 видах мовленнєвої діяльності, а саме говоріння, читання, письмо та аудіо-

вання. Це дає змогу не залежати від тематики, обсягу поданого матеріалу, співвідношення аудиторного навантаження та самостійної роботи.

Уніфікація критеріїв оцінювання як фактор оптимізації контролю знань студентів з іноземної мови, на наш погляд, полягає у:

- чіткій постановці мети навчання певного виду мовленнєвої діяльності та рівнів її реалізації;

- зменшенні часу, який витрачається викладачем на власне контроль;

- запобіганні непорозумінням між викладачем та студентом, який завжди має суб'єктивну самооцінку своїх знань.

Наша система критеріїв оцінювання враховує зміни у кількості аудиторних годин, самостійну роботу студентів, тенденції поширення дистанційної форми навчання.

Кожен вид мовленнєвої діяльності вимагає окремих критеріїв оцінювання.

Наприклад, критерії оцінювання аудіювання суттєво відрізняються від критеріїв оцінювання письмового есе.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАНЬ З АУДІЮВАННЯ

«5» — відмінно	Студент вільно розуміє прослуханий матеріал та повно і точно викладає інформацію відповідно до завдань.	100—90 % матеріалу
«4» — добре	Студент у цілому розуміє більшу частину прослуханого матеріалу і може вилучити точну і повну інформацію та успішно викласти її у відповідності із поставленими завданнями.	80—70 %
«3» — задовільно	Студент має певні труднощі з розумінням прослуханого матеріалу, сприймаючи проте не менше, ніж половину його; не може чітко вилучити точну і повну інформацію і неточно викладає її у завданнях.	60—50 %
«2» — незадовільно	Студент має труднощі з розумінням прослуханого матеріалу, сприймаючи лише його меншу частину, не може вилучити повну і точну інформацію; правильно виконує менше, ніж 50% завдань.	Менше 50 %

При оцінюванні відповіді **не враховуються** граматичні, орфографічні і пунктуаційні помилки студента, які не впливають на зміст прослуханого матеріалу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПИСЬМОВОГО НАРИСУ (ЕСЕ)

«5» — відмінно	Зміст викладається послідовно. Тема розкрита завдяки релевантним (правильно відібраним) ідеям, повноті і достовірності інформації. Вступ повний, ефективний, привертає увагу до теми. Абзаци розташовані в логічному порядку розвинення теми. Кожна окрема думка розкрита в окремому абзаці. Використані спеціальні вирази для забезпечення плавного переходу від одного абзацу до наступного. Досягнута повнота і ефективність висновків. Немає відхилень від основної теми. Досягнута стильова єдність і виразність тексту. <i>Словник відповідає</i> змісту теми. Робота відзначається багатством словникового, точністю слововживання, різноманітністю використаних морфологічних категорій і синтаксичних конструкцій.
«4» — добре	Є незначні порушення послідовності викладу думок. Тема розкрита завдяки в основному правильно відібраним ідеям, достатньо повній і достовірній інформації. Вступ, висновки і зміст в основному ефективні і достовірні, але є деякі відхилення і неточності. Немає відхилень від основної теми. Стиль роботи відзначається єдністю і достатньою виразністю. Лексична і граматична будова мовлення в цілому досить різноманітна.
«3» — задовільно	Порушена послідовність викладу думок у деяких частинах роботи, порушений зв'язок між ними. Тема розкрита. Інформація достовірна, але не повна. Порушена релевантність ідей. Є відхилення від основної теми. Порушена стильова єдність тексту. Бідний словниковий запас і одноманітні синтаксичні конструкції, зустрічається неправильне слововживання.
«2» — незадовільно	Порушена послідовність викладу думок в усіх частинах роботи, відсутній зв'язок між ними. Тема не розкрита. Подана інформація не відповідає темі. Ідеї не релевантні. Багато відхилень від основної теми. Порушена стильова єдність тексту. Дуже бідний словниковий запас, робота написана короткими однотипними реченнями із слабковираженим зв'язком між ними, часто трапляється неправильне слововживання.

При оцінюванні письмового нарису враховується також **характер помилки**.

Серед помилок слід виділяти **негрубі**, тобто такі, які не мають істотного значення для характеристики грамотності, **повторювані** та **однотипні**.

Викладачі нашої кафедри ознайомлюють студентів з модульною системою контролю на перших практичних заняттях. Одночасно вони інформують їх про існуючу на кафедрі систему критеріїв оцінювання всіх завдань модульного і підсумкового контролю, надаючи студентам можливість постійної **самооцінки**.

Самооцінка, як відомо, формує мотивацію навчально-пізнавальної та професійної діяльності. Викладач відіграє роль посередника між навчальним матеріалом і творчими пізнавальними діями студента, таким чином *сприяючи* гуманізації і демократизації навчального (дидактичного) і виховного процесів. Це в свою чергу оптимізує процес навчання, перетворюючи його на співробітництво між викладачем і студентом, та позитивно впливаючи на розвиток особистості студента.

Сьогодні йде інтенсивний пошук об'єктивних методів контролю. Проблема контролю та оцінки результатів навчального процесу є актуальною методологічною, теоретичною і методичною проблемою дидактики, багато аспектів якої залишаються недостатньо опрацьованими та обґрунтованими.

О. В. Данніков,
кафедра маркетингу

ФАКТОРИ, ЯКІ ВИЗНАЧАЮТЬ ЕФЕКТИВНІСТЬ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ (ЕЛЕМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ)

(за матеріалами світового банку див.:

hidden challenges of educational reform. world bank report, 2002)

Експерти Світового банку проводять численні дослідження у сфері освіти, що пояснюється значною увагою до освіти як «стратегічно важливої» галузі. Узагальнюючи результати проведених досліджень, експерти Світового Банку визначили такі основні групи факторів, які визначають ефективність освітньої системи будь-якої країни.

Навчальні програми безумовно мають відображати особливості соціального й економічного розвитку країни та забезпечувати студентів необхідними навичками та знаннями для продовження академічної кар'єри або працевлаштування. Отже, навчальні програми мають бути гнучкими та відповідати основним тенденціям